

IZHAJA VEKRI DAN

Štev. 281
 Ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
 Poročnice štev. se prodajajo po 3 sv. (6 stot.) v mnogih
 tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru,
 Pucelj, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovu-
 šu, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 sv. (10 stot.).
 GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1
 in 2. CENE: Trgovinska in obrtna oglasa po 3 st. na
 vrsto, zabavne, poslane, oglase denarnih zavodov po
 2 st. na vrsto. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
 naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, naj-
 manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
 ročne brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: cele-
 — letno K 5 20, pol leta 2 60
 Val dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprane-
 vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
 UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
 konorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konorcijska
 lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.
 Poštne-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Razsodba v 'veleizdajniškem' procesu v Zagrebu

31 obsojenih na 184 let ječe, 22 oproščenih.

Glasovi javnega mnjenja. — Delegati iz Hrvatske v Budimpešti, dalmatinskemu
 deželnemu zboru in evropskemu novinstvu.

Jedina Bolgarska na Balkanu je slavila
 v starodavnem carskem Turnavu slavje sv-
 bode in narodnega ujedinjenja ob priliki
 obletnice razveljavljenja berlinske pogodbe.
 Srbija se je odela v črtno, da oplakuje
 Herceg Bosno; Črnigori se zopet pripravljajo
 resni dnevi, ker se razmere v deželi po
 bombaški sferi niso uredile, ampak le —
 udušile.

In Bosna-Hercegovina? Še čaka na svoje
 objubljenno mesto v — Evropi. Dobi je, ko
 se uredijo razmere v Hrvatski,
 kjer se je ravno dne 5. oktobra odigral epi-
 log diplomatskih priprav za aneksijo. Accurti
 je rešil državo! To je — še ne, ker se mu
 je nekoliko žrtve izmuznile iz krempljev.
 Prišlo je se je; hoče igrati do konca tragično
 komedijo rešitelja Hrvatske in monarhije.

Niže prinašamo točni pravorek zagreb-
 škega sodišča. Vsilic ni, s katerimi je grozil
 Accurti leto dni. Vidi se, da je v Zagreb
 došel vrhni dih vetra, ki se dviga v Pešti in
 na Dunaju. Nadejajmo se v tej težki uri, da
 je zagrebška obsodba tudi epiloga tur-
 škim razmeram v Hrvatski!

Misija barona Raucha je dovršena. Naj
 mu na Dunaju pripisajo božično: red za za-
 sluge — in potem naj ga odpustijo!

Kako bo potem, to bo odvisno od re-
 šitve krize na Ogrskem. Ali tudi Hrvatje
 bodo morali spregovoriti svojo besedo o svoji
 usodi: zopet jih bosta potrebovala Dunaj in
 Pešta. Koga bodo izbirali? Naj jim dikтира
 izkustvo iz „veleizdajniškega“ procesa! Hr-
 vatska narodna zavest ni zlomljena, marveč
 probujena in ojačana. Sloga Hrvatov in Sr-
 bov močnejša je, nego bi se bilo moglo lani
 sanjati. Hrvatska ima torej svojo vojsko;
 naj se samo vodje najdejo na pravem mestu
 in se odločijo na glavno bitko, ker takrat se
 bo moralo radikalneje izbirati, nego se je
 izbiralo o priliki reške resolucije. Treba zlo-
 miti madjarski imperijalizem v Hrvatski, od
 Dunaja pa izposlovati več, nego le —
 obljube!

Mi opetujemo, kar smo rekli stokrat
 pred procesom: banovinski Hrvatje in Srbi
 morajo težiti k glavnim regimentom slovan-
 ske vojske, ki je na tej strani Litve,
 ker samo s te strani se reši vprašanje uje-
 dinjene Jugoslavije, v kateri ne bo vedil
 glavne besede več niti vsenemški Dunaj, niti
 vsenmadjarska Pešta. Treba izigrati Madjare,
 treba je zapustiti vsako nado, da
 bise kedaj sprijateljili Hrvatje
 in Madjari, katerim so nasprotni vsi
 narodni in gospodarski interesi. Dala pravda,
 da bi prihodnji oktober najdel Balkan v
 pravičnejši Evropi!

Po avtentičnem sporočilu iz Zagreba se
 obsodba v veleizdajniškem procesu glasi: Na
 12 let ječe sta obsojena brata Adam
 in Valerijan Pribičević, na 8 let trgovca Pero
 Bakić; na 7 let: Joco Oreščanin, Peter Pe-
 trović in Mojo Hrvatin; na 6 let: Miloš
 Borojević, Simo Žirković, Tanasije Oblaković,
 Gjuro Erak, Stevo Kalember, dr. Aleksander
 Gjuric; na 5 let: Vaso Lukač, Gajo Živ-

ković, Rada Malobabić, Gjuro Jovanović,
 Nikola in Stanko Rebrača, Gjuro in Stavo
 Končar, Stavo Kačar, Mile Čorić, Pavel Ma-
 tijašević, Stevo Radovanović, Dmitar Erva-
 nin, Lezo Bačić, Vaso Vukdragović, Mile
 Mitrić, Danilo Podunavac, Gjorgje Jagujčić,
 Milan Vukelić.

Navedeni obtoženci so obsojeni tudi v
 solidarno plačilo stroškov kazenskega postop-
 panja.

Obtožbe je rešenih 22 obtožencev in
 sicer:

Nikola Milić, Anton Srnić, Milovan
 Momčilović, Dmitar Miljević, Dušan Trbuho-
 vić, Gedeon Ogrizević, Nikola Ercegovac,
 Ljubomir Vilić, Dmitrije Gajić, Bogdan Ri-
 stović, Simo Živković, Gjorgje Gjuric, Dušan
 Ervaćanin, Glišo Vasić, Platon Solarić, dr.
 Dušan Mihajlo Mirković, Nikola Čudić, Stevo
 Zukanović, Simo Vukran, Kosta Dragosavac,
 Dositije Kutuzov in Jovan Kalafatić.

Obtoženci so obsojeni radi zločina vele-
 izdaje po § 58. k. z.: ker so si pod pre-
 tvezo popolnega osvobojenja in državnega,
 političnega, socijalnega, narodnostnega in
 kulturnega ujedinjenja Jugoslovancov v eni
 državni zajednici prizadevali pridobiti narod
 kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije,
 ter Bosne in Hercegovine za srbsko državno
 misel, to je za misel, da bi se ujedinjenjem
 kraljevin Hrvatske, Slavonije, Dalmacije ter
 Istre, Bosne in Hercegovine, Bačke, Banata,
 alpakih krajev, ki jih obljudejo Slovenci,
 kneževine Črnogore, Stare Srbije in Makedo-
 nije h kraljevini Srbiji ustvarila ena srbska
 država pod žezlom kralja Srbije in potem, da
 ta za to srbsko državno misel vzgojeni in
 pripravljani narod dovedejo v vsobito revol-
 ucijo in da s pomočjo vojne sile kraljevine
 Srbije in Črnogore odtrgajo od monarhije kra-
 ljevino Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo ter
 Istro, slovenske kraje, Bačko, Banat in
 Bosno in Hercegovino ter jih pripoje h kra-
 ljevini Srbiji.

To glavno obtožbo motivira razsodba
 znanimi tajnimi sestanki, s propagando v no-
 vinah in potom raznih organizacij, pomočjo
 vere itd. V vsaki temi sreditvi da so obto-
 ženci hoteli pridobiti narod za kralja Petra
 in velikoserbsko državo.

Dne 12. junijarija predložil je državni
 pravdnik vseh 53 obtožencev na vislice.
 Po dovršenem dokazilnem postopanju, in sicer
 11. septembra, pa je v svojem končnem
 predlogu predložil le 5 na kazni smrti, ostale
 pa na kazni težke ječe od 10 do 20 let. Iz ob-
 sode izhaja, da niti eden ni bil obsojen na
 smrt, ampak, da jih 22 celó oproščenih. Ob-
 sojence bo sedel še stol sedmorica (hrvatska
 kasacijsko sodišča), kateri — ako ne kasira
 vse obsode — začne po svoji priliki pris-
 jene kazni. Potem je še nado — kakor je
 neglasil sam državni pravdnik — na kraljevo
 amnestijo. Po tem takem bi vsi obsojenci še
 jednako dolgo sedeli v ječi.

Po zgornjih kaznih izhaja, da so vsi

obsojenci obsojeni v 184 let ječe. Njih velika
 večina (36) sede v preiskovalnem zaporu preko
 leto dni. Završujoči ta tužni sferat naj po-
 sadimo z bratskim sočutjem cvetko na grob
 Pera Vuzajlije, ki ni v preiskovalnem zaporu
 doživel niti obtožnice. Umrl je na jetiki.

Prinašajoče razsodbe o tem monar-
 procesu se vas neodvisno evropsko novinstvo
 enoglasno vgraja na epilog — anekdote
 Boane in Hercegovine. — V „Neues Wiener
 Tagblatt“ komentira profesor Massaryk raz-
 sodbu ter pravi, da ta pravorek znači keu
 vseh tistih, ki so konstruirali ta proces.

Razsodba je postavila na laž d-ž. pravdnika
 in vse njegove obtožbe, ter je dokazala, kako
 zgrešen in nepravilen je bil način, po katerem
 se je ta proces vodil! Massaryk upa, da pri-
 zivno sodišče spopolni korekturo, s katero je
 začela 1. instanca. V interesu ugleda oblasti
 treba odkrito priznati storjeno zmotu in
 jo popraviti.

Massaryk opetuje svoje mnjenje, da je ta
 proces po anekdoti postal najmanje — poli-
 tičnim anakronizmom.

Tudi drugi dunajski listi obsojajo ta
 zagrebški proces, a „Zeit“ pravi: „Zagrebški
 sodniki so mislili, da store pametno in stvar
 dobrega ukusa, ko so izbrali ravno obletnico
 anekdote za proglašanje razsodbe. Ali s to
 barbarsko koledarsko šalo so samo kompro-
 mitirali avstro-ogrsko politiko, za čije ostra-
 močenje so delali 7 mesecev v sodni dvorani.
 „Zeit“ navljuje sploh na procese radi vele-
 izdaje, ki da bi vendar morali izginiti pred
 modernimi političnimi idejami. — Zagrebška
 justica diskreditira notranjo politiko v Avstriji,
 a še bolj škoduje njeni zunanji politiki.
 omrazujoč nas na slovenskem jugu, kakor
 smo radi sličnih brutalnosti postali odlojeni
 na italijanskem jugu. Grof Aehrenthal, kakor
 varuh največjih drž. interesov, moral bi bil še
 davno napraviti konec tej žalostni sodni
 metodi.

„Arbeiter Zeitung“ pravi, da je proces
 izvršil z grozno in groteskno sodbo: završil je
 na isti način, kakor se je vodil; kakor ne-
 sramna politična igra, kakor ne-
 sramen poskus krute samovolje in brutalnega
 pritiska.

Delegatje Hrvatske v skupnem saboru v

Pešti so izdali komuniké, v katerem trdijo,
 da je ves proces utemeljen na lažnih in na-
 ročenih izpovedbah, ki so šle za tem, da bi
 razbili slogu Hrvatov in Srbov
 in s tem zlomili zakoniti odpor
 Hrvatske, ki že 2 leti stoji pod najtežim
 absolutizmom, ker se noče odreči svojim za-
 konitim pravicam. V obsojenih vidijo delegati
 patrijotične mučenike in nedolžne
 žrtve, proganjane samo zaradi svete in zako-
 nite hrvatske obrambe ter so delegatje uver-
 jeni, da težke fizične in duševne muke obtu-
 žencev prinesejo koristi narodni stvari in
 kraljevini Hrvatski. Delegati izražajo svojo
 zahvalo vsem bojovnikom resnice in pravice
 v Evropi, posebno pa neodvisnemu tisku, ki
 se je tako živo zavzel za žrtve tega
 procesa.

Predsedniku dalmatinskega dež. zbora
 dru. Vicku Irčeviću so poslali delegatje to le-
 brzojavo:

„Klub delegatov kraljevine Hrvatske v
 skupnem saboru v Budimpešti, globoko ga-
 njen po bratski jednodušnosti vsega zbora
 dalmatinskega, s katero je izjavil svoj protest
 proti zagrebškemu procesu in s tem dal iz-
 raza razumevanju naše težke narodne borbe

za prava kraljevine Hrvatske, kateri je ta
 proces eden najgroznejših pojavov, — pošilja
 dež. zboru svojo kolegijsko in bratsko za-
 hvalo, obžalovaje, da absolutistične razmere,
 v katerih se nahaja Hrvatska, ovirajo, da to
 stori iz hrvatskega sabora“.

Delegatje Hrvatske pred imu-
 nitetnim odsekom.

Iz Budimpešte javljajo: Imunitetni odsek
 ni še definitivno rešil vprašanja o izročenju
 delegatov Pribičevića, Budisavljevića in Ba-
 njanina hrvatskemu sodišču, ki jih hoče pro-
 ganjati državni pravdnik radi — veleizdaje.
 Nekateri člani odseka so zahtevali, da se ta
 prošnja s limine odbije. Nu, potem so se zlo-
 žili, da se spisi povrnejo deželni vladi z za-
 htevo, naj iste drž. pravdnik spopolni, ker da
 se iz predložene prošnje ne more dokazati
 zveze med deliktom in osebami poslancev,
 katerih izročenje se zahteva.

Madjari v vojni mornarici.

Kakor poročajo z Rake je letos izvršeno
 tamkaj v vojno mornarico 76 madjarskih no-
 vincev, ki so dospeli iz Velike Kaziče. V Pulo
 je pa prišlo 56 madjarskih novicev, ki bodo
 po nalogu vojnega ministerstva uvrščeni v c.
 in kr. vojno mornarico. To povelje je dalo
 vojno ministerstvo na izrecno zahtevo We-
 kerlevega ministerstva, da se tako tudi pri
 vojni mornarici spoštuje paritetu Madjarake.
 Na ta način je letos unovačen skoraj tretji
 del rekrutnega kontingenta, določenega za
 mornarico, iz samih pristnih Madjarov.

Razveljavljenje dveh deželno-
 zbornih mandatov od strani
 večine kranjskega deželnega
 zbora.

Večina verifikacijskega odseka kranjskega
 deželnega zbora je sklenila, predlagati dež.
 zboru, da se izvolitvi poslancev Lenarčiča in
 Višnikarja razveljavi. Razlogi, ki jih navaja
 verifikacijski odsek se nam zde neutemeljeni
 in neveljavni. Morda je ni nobene volitve, ki
 bi se je ne dalo razveljaviti, ako se hoče
 iskati dlake v jajcu. A tu niti ne gre za po-
 greško, storjeno na volitvah samih, ampak
 za pomanjkljivost, oziroma tol-
 mačenje zakona.

Po zatrdjevanju večine verifikacijskega
 odseka sta volitvi Lenarčiča in Višnikarja ne-
 veljavni, ker niso bile vsprejete v volilne ime-
 nike tudi okolišanske vasi, ki spadajo k do-
 tičnim mestom, oziroma trgov. Recimo, da
 imajo dotične kmetike občine res pravico, da
 volijo z mestnimi, zakaj niso dotični
 volilci reklamirali volilne pra-
 vice, ko so bili volilni imeniki izločeni? —
 Takrat torej, ko so bili volilni imeniki izlo-
 čeni v javni pogled, je bil čas, da bi bile
 okoliške vasi reklamirale vpis v volilne ime-
 nike mestne kurije, s ob enem tudi
 izbris iz imenikov kmetake ku-
 rije! To pa se, kolikor znano, ni zgodilo.
 Volilni imeniki so torej pravo-
 močni kakor podlaga nadaljnjemu volilnemu
 postopanju. Kdor je vpisan v imenik, ima
 pravico voliti, pa naj mu ta pravica po za-
 konu pritiče ali ne! Kdor pa ni v imeniku,
 ne more voliti, pa naj je v to stokrat opravi-
 čen! Ako bi hoteli torej omenjeni volitvi
 razveljaviti radi pomanjkljivosti volilnih ime-
 nikov, se tega ne da opravičiti z nikakimi
 argumenti, ker to bi bilo enostavno nasilje,
 ki bi se dalo primerjati k večjemu z nasilji,
 ki jih je svoj čas zakrivila italijanska večina

PODLISTEK.

Dr. Kazisvet.

česki pisatelj Jan Neruda. — Poslovenil T. L.

Imenovali ga niso že od nekaj tako,
 ampak šele po nekem dogovoru, ki je bil tako
 čudovit, da je prišel v časopise. Pravzaprav
 se je imenoval gospod Heribert in njegovo
 krstno ime je zvenelo nekako nenavadno, sam
 že ne vem kako. Gospod Heribert je bil zdrav-
 nik; da povem namreč resnico, on je bil re-
 nično promoviran za doktorja zdravilstva, toda
 zdravil ni nikogar. On sam bi bil moral pri-
 znati, da ni imel od tiste dobe, ko je kakor
 študent obiskoval kliniko, nobenega bolnika v
 rotah. In morda bi bil to radovoljno priznal,
 če bi bil sploh s kom govoril. Ali bil je ču-
 dovit človek.

Doktor Heribert je bil sin doktorja He-
 riberta, nekaj zelo priljubljenega zdravnika
 malostranskega. Mati je umrla naglo, oče je
 umrl kratko pred sinovo promocijo in mu za-
 pustil na Ujezdu enonadstropno hišico, morda
 tudi nekaj denarja, ali ne veliko. V tej hišici
 je prebival dr. Heribert junior. Od dveh

majhnih prodajalen v pritličju in od stanov-
 vanja z razgledom na ulico v prvem nad-
 stropju je dobival majhno najemnino; on
 sam je stanoval v prvem nadstropju na dvor
 in k njemu so vodile naravnost z dvorišča
 čudovite stopnjice, takoj spodaj zaprte z la-
 seno mrežo in nepokriti. Kako je izgledalo
 njegovo stanovanje, ne vem, ampak, da je
 živel zelo priprosto, mi je znano. Ena izmed
 obel prodajalen je bila namreč branjarja;
 branjevka je služila pri gospodu doktorju za
 postrežnico in njea sin Jožek je bil moj ka-
 marad — že davno, davno sta dokamaradila,
 kajti Jožek je postal kočijaž pri nadškofu
 in se prevzel. Ali od njega sem izvedel, da si
 kuha gospod doktor Heribert zjutraj sam,
 hodi na obed v neko ceno kuhinjo v Staro
 mesto, večerja pa karkoli in karkokoli.

Dr. Heribert mlajši bi bil imel po Mali
 strani dosti naklonjenosti, če bi bil hotel. Po
 očetovi smrti so prenašali bolniki svoje
 zaupanje nanj, ali naj je prišel rovež, ali bo-
 gatin, on ni udlaš nikogar in ni šel nikamor.
 Zato je polagoma zaupanje ponehalo, ljudje
 so ga začeli smatrati za nekaj takega, čemur
 se pravi „skažen študent“, da, pozneje so ga
 celo zasmehovali: „Ah, doktor, da — še
 mačke bi mu ne zaupal!“ Ali bilo je videti,
 da se doktor Heribert zaradi tega ne jezi

preveč. Zdelo se je, da se sploh ne meni za
 ljudi. Pozdravljal ni nikogar, in če ga je kdo
 pozdravil, tudi ni dobil nobenega odgovora.
 Kadar je šel po ulici, se je zdelo človeku,
 kakor bi veter gonil ovelit list semintje. Po-
 stave je bil majhne — po novi meri je imel
 približno samo poldrugi meter — in to svojo
 suho postavico je krmaril po ulici tako, da
 je bila od drugih ljudi vedno oddaljena saj
 za dva koraka. Odtod to zibanje. Modro nje-
 udarjenega psa. Obraz njegov je bil porastel
 s svetlosivo brado — porastli obraz je bil
 po tedanjih nazorih nekaj zelo nedostojnega.
 Po zimi, ko je imel na sebi siv mlinarski
 kalmuk, je padala njegova glavica pod suk-
 njeno čepico globoko do volnenga astrahana,
 in poleti, ko je nosil vislo progasto ali pa
 lažjo platneno obleko, se mu je zibala nego-
 tovo, kakor bi bila nasajena na slabem ko-
 ličku. Poleti je hodil že ob štirih zjutraj v
 park na Marijanske okope in sedel s knjigo
 v roki na kako bolj oddaljeno, osamelo klop.
 Zgodilo se je včasih, da je kak dobrosrčen
 malostranski sosed prišel k njemu in začel
 govoriti. Ali dr. Heribert je vstal, zaprl knjigo
 in odšel, ne da odgovoril besede. Zato so ga

*) Volnen plašč, kakoranjega nosijo Kalmuki
 Beseda je tatarskega izvira. Op. pr.

začeli zanemarjati popolnoma. Da, tako daleč
 je privedlo dr. Heriberta njegovo vedenje, da
 se ni zmenila zanj niti ena malostranska de-
 vica, čeravno je imel šele štirideset let.

Naenkrat pa se je zgodilo nekaj — kakor
 sem že rekel in je prišlo v časopise! In o
 tem hočem pripovedovati.

Bil je krasen julijev dan. Tak dan, ko
 se nam zdi, da se smejejo največje zadovolj-
 nosti nebo, zemlja in obrazi vseh ljudi. In
 tega dne se je premikal pozno popoldne
 prekrasen pogreb po Ujezdu k brani. Poko-
 paval so gospoda Schepelera, svetovalca pla-
 čilnega urada deželnega ali stanovskega, ka-
 kor se je rekalo takrat. Bog nam odpusti,
 ampak zdelo se je, kakor bi bil oni umr-
 razlit tudi po tem pogrebu! Obraza mrličevega
 se seveda ni videlo, ker pri nas nimamo take
 navade, kakor na jugu, kjer nosijo mrtve v
 odprti rakvi, da bi se še enkrat ogreli na
 solcu, predno zapadejo jami. Ampak, če tudi
 so bili pogrebniki resni, kakor se spodobi ob
 takih prilikah, vendar se ni dala zatajiti ne-
 kaka splošna zadovoljnost. Kakor bi bila le-
 žala tega prekrasnega dne ljudem v vseh udih
 — pa si pomagajmo!

(Pride še.)

*) stolp.

v deželni zboru iztekem nad hrvatsko-slovensko manjšino, ko je razveljavljala celo enoznačno izvršene volitve, kakor n. pr. profesorja Mandića in pok. Jenkots. A pri vsem tem je še nekaj, na kar so gospodje v večini v deželni zboru kranjskem bržkone pozabili! Volilci iz onih vasi, ki bi po trditvi večine deželnega zbora kranjskega morali voliti v mestni skupini, so volili v kmetijski skupini.

Iz tega izhaja, da bi moralo razveljavljanje glede prepornih mestnih mandatov slediti neizogibno tudi razveljavljanje mandatov kmetijskih občin onih volilnih okrajev, v katerih so volili oni, ki bi bili (po mnenju večine verifikacijskega odseka) morali voliti v mestih.

Ako se to ne zgodi, potem bi dotični volilci dvakrat volili v sedanji deželnozborni pešadi, na splošnih volitvah v kmetijskih občinah, a na naknadnih volitvah bi volili v mestni skupini!

Tako stoji stvar po našem naziranju, radi česar menimo, da je stališče večine verifikacijskega odseka ob tem interesantnem slučaju nezdržljivo. Takih vprašanj ne bi smela reševati strankarska strast, ampak le objektivno stvarno presojanje. A vrhu vsega naj bi današnja večina deželnega zbora kranjskega pomislila, da pritisk izvirja odpor ter da je tako strankarsko nasilje čisto dvo-rozen nož.

Nižjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj 5. — V današnji seji deželnega zbora je bil stavljen predlog, s katerim se naroča deželnemu odboru, da preskrbi vse potrebno za določitev nemškega uradnega jezika pri avtonomnih oblastih in korporacijah na Nižjeavstrijskem.

Moravski deželni zbor.

Brno 5. Posl. Silinger je utemeljeval svoj nujni predlog, v katerem se vlada poziva, naj odredi energične odredbe, da se stori konec preganjanju Čehov v Hostupcu, kjer so Nemci popolnoma demoralizirali češki „Nar. dom“.

Češke in nemške šole v Pragi.

V češke šole praške vpisalo se je letos 21.531 otrok; 43 več nego lani. V nemške šole pa se je vpisalo 2153 otrok, 156 manj nego lani. Vendar je v nemške šole tudi letos šlo mnogo čeških otrok.

Deželni zbor tržaški.

Trst, 6. oktobra.

Današnja seja deželnega zbora se je izvršila mirno in v lepem redu. Čelo galerije se je vedla dostojno, ker ni bilo nikakega primernega povoda za razsajanje.

Deželni glavar je otvoril sejo ob 7. uri 10 minut zvečer.

Po prečitani zapisnika zadnje seje, je bila prečitana interpelacija posl. Mracha proti postopanju policije, ki da o priliki demonstracij postopa prestrogo, a to samo proti pripadnikom italijanske narodnosti.

Potem je bila prečitana druga interpelacija istega poslanca o stvari italijanske zastave, ki da ni enakopravna z nemško.

Ali, znano je, da se mora, kar je dobro trikrat ponavljati. Zato tudi onorevole Mrach ni mogel ostati pri samih dveh interpelacijah. Oglasil se je v tretje še sam za besedo. — Pritoževal se je, da je bil baže dne 27. m. o. priliki, ko so prišli italijanski učenjaki v Trst, aretirani posl. Rasovich. Obžaloval je, da posl. Ravasini ni prišel, da bi sam pojasnil ves dogodek. Ker se pa posl. Rasovich ni mogel udeležiti današnje seje, a zadeve vendar ni možno odlašati do prihodnje seje, smatra on za svojo dolžnost, da spravi stvar pred zbornico, ter poprosi dež. glavarja, naj se informira pri posl. Rasovichu in potem ukrene, kar se mu vidi potrebno, da se kaj takega ne ponovi več.

Deželni glavar je obljubil, da se o stvari informira.

Pri tretji točki dnevnega reda (davek na totalizatorije-stave pri dirkah) so bile prečitane prošnje „Društva za promet tujcev“, „Obče zveze trgovcev in obrtnikov“ na drobno, „Društva voznikov“, „Kmetijske družbe“, (Agaria) uradnikov dirkališča in uradnikov totalizatorjev, naj bi se ta davek ne uvel, ker bi bila s tem provzročena velika škoda. Delegacija predlaga zato, naj se uvede za prvo leto 30%, drugo 40% in od tretjega leta naprej 50% doklade na državni davek od totalizatorjev, mesto takoj 50%, kakor je bilo prvotno predlagano.

Predlog delegacije je bil v sprejet z večico glasov.

Za predlog so glasovali tudi Slovenci in socijalisti.

Pri četrti točki dnevnega reda: podaljšanje zakona glede občinskega davka na žgane pišane, se je oglasil za besedo posl. dr. Puecher. Socijalisti so principijelno proti vsakemu davku na konsum. A davek na žganje je nemoralen in slabo znamenje, da tvori velik del dohodkov tako velike občine davek na grdo navado. Socijalistom je sploh vsak novi davek nesimpatičen. A tu ne gre za uvedbo novega davka, ampak za ohranitev starega. — Socijalisti ne bi bili protivni, da se ohrani ta davek na alkohol pod pogojem, da se ga porablja za pobijanje istega alkoholizma. Ker bi pa s tem vsakako bilo moteno ravnotežje v občinski bilanci, naj bi

se porabilo prvo leto 50%, a naslednje leto ves davek na alkohol v pobijanje alkoholizma.

Posl. Ravasini je proti predlogu dr. Puecherja, ker bi to pojedlo velik del mestne bilance.

Posl. dr. Pincherle prigovarja dr. Puecherju, da je alkohol konsumen predmet, ampak to je strup. On misli, da je najbolje pobijanje alkoholizma v povišanju cen alkoholizma.

Predloga za to, da se predlog dr. Puecherja odkloni.

Posl. dr. Slavik in njegovi somišljeniki so vedno za podraženja alkoholizma. — Bil bi tudi za predlog dr. Puecherja, da je poslednji stavljen kak konkreten predlog. A dr. Puecher je stavljen predlog, naj bi polovico dohodka iz davka na alkohol porabili v svrhu pobijanja istega alkoholizma, ni pa svojega predloga konkretiziral. Ne vemo torej, v kaj naj bi porabili denar, ki naj bi ga določili v gotov namen. Ako bi vsprejeli dr. Puecherjev predlog, bi imeli denar, a ne bi znali kaj naj začnemo žnjim. Ali naj bi ga porabili vsega za študije? Iz omenjenih razlogov je on proti predlogu dr. Puecherja.

Potem, ko je dr. Puecher na kratko repliciral na izvajanja predgovornikov, je bil njegov predlog odklonjen.

Pri točki proračun deželnega šolskega zaloga za leto 1910, je predlog posl. dr. Puecher, naj bi se uvedlo progresivno višanje občinskega davka na dedščino, ki naj bi se ga porabilo za šolske namene. Predlog je bil izročen deželnemu odboru v proučevanje.

Proračun je bil v sprejet brez debate.

Ožje volitve v splošni kuriji na Goriškem.

Doznali smo še nadalje rezultate volitev v posameznih občinah slovenske splošne kurije:

Občine:	Franko,	Križnič,	Manfreda,	Fon
AJBA	65	70	185	188
DOBERDOB	15	15	23	23
ŠTEVERJAN	99	90	303	303
KAMNJE	9	9	100	100
SV. KRIŽ	119	118	134	135
MEDANA	3	3	182	183
OPATJESELO	108	108	156	156
SKRILJE	74	74	81	81
SRPENICA	26	26	18	18
VOLČE	78	78	184	184
VRTOJBA	217	218	158	159
OSEK	60	62	128	127

Manjkajo nam še volilni rezultati iz 17 občin. Ko doznamo za vse rezultate priobčimo dopolnjeno tabelo o izidu volitev.

V Furlaniji so na ožjih volitvah zmagali kakor smo že poročali trije, kandidatje ital. ljudske stranke: dr. Faidutti, dr. Bugatto in Piccinini z večino 1021 glasov.

Dnevne vesti.

„Indipendente“ in slovanski jahači. — Včerajšnji „Indipendente“ priobčuje nastopni popravek:

Sl. redakcija „Indipendente“

Blagovolite na istem mestu in z istimi črkami v Vašem canjenem listu in sicer dne 6. oktobra 1909 z ozirom na notico A propositu di intransigenza necessaria, priobčeno dne 2. oktobra 09., sprejeti sledeči popravek, akcije se na § 19 tisk. zakona.

1) Ni res, da nam je imel jezdarne g. Bonitta predlagal razveljavljanje abonementa proti povračilu denarja, ter da smo mi to zavrnili. Res pa je, da nam tega predloga g. Bonitta ni nikdar stavljal ter ga radi tega nismo imeli priložnosti zavrniti.

2) Ni res, da nam je g. Bonitta ustanovil, da moramo svoje jezdarne listke izrabiti najdalje do 1. novembra t. l. Res pa je, da nam tega nikdar ni rekel.

3) Ni res, da je to sledeče odredil v popolnem soglasju s svojimi klienti. Res pa je, da tega ni zahteval največji del njegovega klientele, obstoječ iz Nemcev, c. kr. policije in c. in kr. vojaštva.

V Trstu, dne 3. 10. 1909.

Izmenom slovenskih jahačev:

Dr. Starč. Umek.

Nekoliko komentarja k temu popravku pride.

Nova zvezda — je zažarela. Na Rossettijevem spomeniku namreč. Ta zvezda je postala — kakor smo že večkrat omenjali — vzrokom hude in celo krvave (naj so že revolverji pokali) vojne med patrijoti. Belorudeče-zeleni patrijoti so jo deli gori, v simbol, da je Trst še vedno v stanju neodrešenosti; črno-rumeni patrijoti so jo sneli, ker menijo, da taki simboli nimajo nič opraviti na tržaških spomenikih. Prvi jo devljejo zopet in zopet tja gori in drugi jo zopet smetljejo sproti. Ta vojna bi bila grozno reana, ako bi ne bila tako neznanako — smešna.

Minole sobote po noči so črno-rumeni patrijoti zopet izvršili velik patrijotski čin — zopet so sneli petero-žarno zvezdo odrešenja. A ko je včeraj naš poročevalec šel mirno Rossettijevemu spomeniku, je zarl na simbolu matere Italije novo, veliko, a srebrno bliščečo petero-žarno zvezdo, tako veliko, da ni v nobenem razmerju z glavo figure. Blagor

ti mati Italija: z Rossettijevemu spomeniku zopet blišči Tržačanom v spomin, da — še niso odrešeni!

Ali grenke so skušnje s to zvezdo, ker je ljudi, ki še ne umejo sveto tvojo odreševalno misijo. Zato nam mori dušo in duši grolo težko vprašanje: Kako dolgo boš ti žarela tam gori na spomeniku pokojnega — črno-rumenega patrijota? (Nepoučenim ljudem bodi pojasnjeno, da se Rossettijev spomin od strani irredente najbrezobraznejše zlorablja, ker ta pokojni tržaški dobrotnik je bil naravnost navdušen avstrijskante.

„Piccolo“ in „veleizdajniške“ aferi. — Včerajšnji „Piccolo“ brije norca iz oblasti, češ, da je tudi velika veleizdajniška sfera v Trentinu prišla do — „običajnega zaključka“. Veliko krika za nič — mnogo dima in nič pečenke. Nemški listi da so govorili o velikokanaki zaroti, ki ima razpredene svoje niti tja doli v Italijo in so reklamirali tudi vjaško pomoč nasproti „veleizdajalcem“. Tudi strah obaknega stanja so že slikali na steno.

A kakov je zaključek?! Kakor navaden ob takih prisiljenih veleizdajniških aferah — se rega „Piccolo“. Sodna razprava je prineela za nekatere obtožence borih par tednov, za druge le par dni zapora in za vse druge — nič.

Taki zaključki veleizdajniških afer so — tako zaključuje „Piccolo“ — so običajni, skoro sistematični v italijanskih provincijah!

To je uprav krasno dragoceno, zlato vredno priznanje, Spominjamo se le, kako se je svojedobno postopalo z „Onladino“ na Češkem; kako so na sedanjem procesu v Zagrebu oblasti postopale naravnost z rafinirano krutostjo nasproti „veleizdajalcem“, jim grozile z visilicami jih držale nad leto v preiskovalnem zaporu in s tem uničila tudi mnoge ekzistence teh mučnikov in njih družin, ter jim slednjič naložile 184 let ječe — če se vsega tega spominjamo in uvažujemo pripoznanje „Piccolovo“, da se sliče in še huje afera v „italijanskih provincijah“ zavšujejo najneudobnejše, po načinu kakih operetnih veleizdaj: potem nam je „Piccolo“ sam pripoznal, kolikvega hinavstva je v večnem njegovem kriku, češ, da so v Avstriji Slovani favorizirani, Italijani pa da so proganjani od oblasti!

„Za „veleizdaje“ v slovenskih provincijah se odpirajo težke ječe za leta; v italijanskih provincijah pa navadno za par dni za kak teden, ali le za kak dan, ali pa — se sploh ne odpirajo! To je slednjič v svoji nepremišljeni blebetavosti pripoznal isti „Piccolo“ sam.

Pokojninsko zavarovanje zasebnih uradnikov. — Občni zbor Splošnega pokojninskega zaveda, ki se vršil pred kratkim časom na Dunaju, je dokazal, kako opravičena je bila sodba, da bo uprava tega občinskega nositelja uradniškega zavarovanja silno draga. Številke občnega zbora so v resnici nerazveseli liive. Pripravi in upravni stroški so dosegli do konca meseca julija tek. leta ogromni znesek K 811 515.

Predstojništvo priznava samo brez ovinkov, da mu režijni koeficient ne bo zadostoval, kar pomenja, da že prva bilanca zaključni z znatnim nekritim deficitom, ker je imela režija po tehničnih načrtih doseči do konca meseca julija najvišje K 350.000. Pri tem nerazrešljivem položaju je pa še popolnoma nerazumljivo, da je bilo na občnem zboru predlagano od uprave, da se zgradi palača za dunajsko centralo! Za volitve v Splošni pokojninski zaved so uporabili ogromen znesek nad K 100.000. V 20-letensko predstojništvo sta izvoljena 2 Laha, a niti eden Slovenec ali Hrvat. Vred tega je našemu uradništvu le priporočiti, da bi po vzoru številnih tvtik pristopilo k „Pokojninskemu zavodu češkoslovenskega denarstva, ki pričakuje, kakor smo informirani, z najboljšimi nadnejami letošnje bilance.

Turistovske kočje „Slov. plan. društva“. Ključ koč Slov. plan. društva, ki so v oskrbi osrednjega odbora se dobivajo po sezoni samo pri osrednjem odboru v Ljubljani, ali pa pri dolinskem izhodišču, tam pa le turisti v spremstvu društvenega vodnika ali nosača, ki je odgovoren za red in snago pri odhodu ter za plačilo pristojbin.

Ključ se dobivajo in sicer: za koč na Kamniškem sedlu pri Karlu Prelesniku v Stahovici; Kadilnikove kočje na Golici pri Kopsarju na Planini; Triglavske kočje na Kredarici in Aljažvega doma v Vratih pri Klinarju (Požgancu) gostilničarju v Mojstrani; Orožne kočje na Črni prsti v hotelu „Triglav“ v Bohinjski Bistrici in pri Stravsu, gostilničarju v Podbrdu; Vodnikove kočje in Triglavske kočje na Kredarici v hotelu „Triglav“ v Bohinjski Bistrici; Turistovska hiša v Kamniški Bistrici po zimi v oskrbi najemnika Uršičeve kmetije v Kamniški Bistrici.

Srbska čitalnica se je v nedeljo odprla v Trstu. Svoje prostore ima novo društvo, ki utegne postati središče tržaških Srbov, v ul. Lazzaletto Vecchio št. 5/II. nad. Ker ima čitalnica že ob svojem začetku okoli 90 členov, obeta najboljše prihodnosti. Ker hoče to novo društvo gojiti narodno zavednost med tržaškimi Srbi, upamo, da postane kmalu važen činitelj med slovenskimi društvi tržaškimi. Bratskemu društvu voščimo najboljše napredek!

Zveza jugoslov. železničarjev. Železničarjem v pojasnilo: Na različna vprašanja zaradi ugodnostne vožnje s prostimi listki se

naznanja, da je ta stvar v toliko na jasnem, da ministerstvo ne namerava odvzeti nam te ugodnosti.

Pouprašalo se je v železniškem ministerstvu po poslanca, ki so mu zatrdili, da se ni nameravalo odvzeti prostih listkov. Upajmo vsaj, da se ministerstvo ni zlagalo, kar se nasproti poslanca zdi skoraj neretno.

Javna poljudna predavanja v Trstu. — Sieherni človek stremi za tem, da se izobrazi čimboli. V vsakem človeku je težnja, da razširja krog svojega znanja, krog svojega duševnega obzora. Ali kako malo ljudem je dano, da bi z zbranim duhom proučili vse ono, kar tvori napredek znanosti! Z duhom časa pa bi vsakdo rad korakal. A kaj, ko vsakdanje življenje trapi človeka na način, da mu ne preostaja niti dovoljnega časa, da bi se temeljito posvečal proučevanju raznih ved. In čisto govore tudi knjige zlatih resnic vede tako učen jeziki, da priprosti človek navadno niti ne ve, pri čem da je, če tudi bi jih marljivo čital. In takim naj nikoli ne zasveti svetla zarja edine resnice?

Vedo, znanost med ljudstvom! To je bojni krik današnjih dni. In s tem geslom so pričela poljudna predavanja iz raznih strok današnjih ved med drugimi narodi in — ne nazaduje — tudi med Slovenci. Sistematičnih takih predavanj pa Slovenci še nismo imeli. Tuintam — tudi že v Trstu — oglasil se je ta in oni predavatelj ter govoril o tem ali onem. Sosebno pa v Trstu je naše ljudstvo dokazalo z mnogostevilnim obiskom, da je zrelo za taka predavanja. Na to dejstvo je zidala v prvi vrsti pest mladih ljudi, ki se je lotila s skromnimi sredstvi težke naloge, da ustanovi vsaj nekaj začetek za poskušnje — slov. ljudske univerze v Trstu. — Premagati je bilo težke zapreke in sedaj — stopamo pred javnost.

Zagotovili smo si sodelovanje tržaškemu občinstvu že znanih predavateljev, pridobili smo si novih, po slovenski domovini deloma že znanih moči, in če najdemo v tržaškem občinstvu pričakovanega odmeva, potem dosežemo popolnoma svoj smoter — koristiti slov. narodu.

Upamo, da bomo sprejemali v prostore gledališčne dvorane našega „Nar. Doma“ vse sloje našega naroda.

Puščaj bo — uverjeni smo — juradnik svoje pero, puščal delavec-orjak svoje težko kladvo, da za uro časa čuje iz ust govora večjih moči, kar so za vse resnično vneti učenjaki našli z drobnino in daljno gledom v onem času, ko so oni sukali svojo kladivo, svoje pero. — Nadejamo se — uverjeni smo!

Narod brez šole je narod brez bodočnosti!

Ponuja se vam cena in dobra šola. Naj ne bo torej med predavateljskimi urami praznega prostora v gledališčni dvorani „Nar. doma“.

Toliko za danes. — Podrobnosti slede jutri.

ODSEK

za javna poljudna predavanja.

Odsek Sokola v Rojanu prične v soboto z redno telovadbo naraščaja in sicer bo telovadil ženski naraščaj v sredo in soboto od 3 in pol do 4 in pol, moški pa v sredo in soboto od 4 in pol do 5 in pol. Pri naraščaju telovadijo dečki in deklice od 4 do 14 leta. Stariši, ki so že priglasi naraščaj, naj pazijo, da pride naraščaj točno ob določeni uri v telovadnico, ki je v dvorani Kona. društva v Rojanu.

Pripravljalni odbor za ustanovitev „Sokolkega odseka v Barkovljah“ naznanja, da se bo vršil ustanovni občni zbor v nedeljo 17. oktobra 1909 ob 4. uri popoldne v prostorih „Narodnega doma“ v Barkovljah. Z ozirom na važnost tega sestanka pričakovati je obilo udeležbe.

Štipendij iz ustanove „Ivan Marija Vatovec“ za slovenske dijake tržaške državne gimnazije.

Podpisani odbor podeljuje za šolsko leto 1909—1910 iz gori imenovane ustanove in po določilih ustavnega pisma jeden štipendij v znesku K 300.

Pravico do štipendija ima priden, nadarjen in potreben reven dijak tržaške državne gimnazije, ki je slovenske narodnosti ter obiskuje obligatni slovenski tečaj na istem zavodu. Ako so sicer dani vsi pogoji, ima prednost dijak rojen pri Sv. Ivanu pri Trstu; in, ako bi takega ne bilo, potem dijak rojen v tržaški okolici.

Prošnje za podelitev morajo biti pisane in opremljene z listinami, navedenimi v sledečem odstavku ter poslane s pošto na podpisani odbor v roke društvenega tajnika g. Miroslava Pretnerja, vodje c. kr. pripravnice srednjih šol v Trstu, ul. Fontana št. 10. II. nad.

Prošnje je vložiti najdalje do 6. novembra 1909. leta; na kasnejše dopisne prošnje se odbor ne sme ozirati.

V Trstu, dne 5. oktobra 1909.

ODBOR

dijaškega podpor. društva v Trstu.

Velikega morskoga psa dolgega 6.6 m se v soboto vlovili pri Lukovem blizu Senja. V boji z živalijo je neki ribič padel v morje in bil kmalu utonil. Počast, ki je tehtala 20 kintalov, so odpeljali v nedeljo na Reko in potem v Budimpešto.

Tržaška mala kronika.

Ubil se pri podiranju hiše. Josip Virco 24 letni zidar iz Vidma, je delal pri podiranju hiše na Coriu, ki jo je kupila akcijska družba Greinitz Neff. Včeraj popoldne je Virco nesrečno padel in se pri tem poškodoval tako, da so ga morali prenesti v bolnišnico, kjer je ob 10. uri zvečer izdihnil.

Riziko dela. — Ko je včeraj težak Fran Olivetti delal na tegu pred Silosom, mu je šlo kolo voza čez desno nogo in mu je težko poškodovalo. Sprjeli so ga v bolnišnico.

Poskušeni samomor. — Karol Gasperini, star 26 let, je sinoči v pijanosti v ul. Margeritha izpil karbolne kisline. Pozvani zdravniki z rešilne postaje mu je nudili prvo pomoč in ga dal odvesti v bolnišnico. Med vožnjo je pa še razbil obe šipi ambulančne kočije.

Padel v morje. Predsinočnem ob 1. uri je nek Fran Amadeo, star 26 let, ki je bil nekoliko pijan, s pomola Sv. Karla štrbuckil v morje. Policijski pristav g. Krainer ga je rešil. Spravili so ga v bolnišnico.

Nadebudni mladenič. Aleksander Hammer iz Trsta, stanujoč v ul. Media št. 50, brezposlen kotlar, ima komaj sedemnajst let, a je bil že trikrat kaznovan radi tatvine in enkrat radi razžaljenja redarja. Predvčeršnjem je v ul. Volta vkradel stoliček nekemu trgovcu. Njegova sestra je na policiji izjavila, da je njen brat nepoboljšljiv, da noče delati, krade kjer le more, vedno beži od doma in kroga z drugimi njegove vrata. Prosila je, naj ga spravi v prisilno delavnico.

Tatvina dragocenosti. Marija Puntar, stanujoča v ul. Sogente št. 3, je včeraj ob 11. uri odšla od doma. Ko se je povrnila, je našla poprej zaprta vrata ulomljena. Našla je, da jej je bilo vkradenih več draguljev v skupni vrednosti K 400.

Loterijske številke, izrečane dne 6. oktobra:

Brno	7	39	46	40	4
Trident	45	70	20	64	54

Koledar in vreme. — Danes: Justina der. — Jutri: Brigita vd.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 24° C. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina. V začetku slabo, potem bolje.

Društvene vesti.

Veselični odsek „Trgovskega izobraževalnega društva“ ima danes zvečer ob 9. uri zvečer sejo.

„Umetniško društvo za Trst in okolico“ vabi g. pevke in pevce k pevski vaji, ki bo danes, v četrtek, 7. t. m. ob 5. uri pop. v navadnih prostorih v ulici S. Fracesco 2. L. Vabljeni so tudi novinci, bodoči udje.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ vabi vse svoje odbornike in njih namestnike, da se danes gotovo udeležijo odborove seje v društvenih prostorih ul. Stadio št. 19. ob navadni uri.

Vesela v Lonjerju. — Program za to veselo je zelo zanimiv in sega priobči jutri. Nastopijo tudi druga društva. Otvori se občinska ljudska knjižnica akad. fer. društva „Balkan“. Na svidenje tedaj 10. t. m. v Lonjerju.

Darovi.

— V blag spomin pokojne matere Josipine Pertot je poslala obitelj Pregelj iz Sv. Lucie kron 30 za moško podružnico sv. C. in Mt. Denar hrani uprava. — (Po pomoti zakasnjeno.)

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Danes se poustavi Catalanijeva opera „Wally“.

Nar. delav. organizacija

Ker se v soboto radi dežja ni mogel vršiti napovedani shod pri Sv. Jakobu, N. D. O. vabi tovariše na

Javen shod.

ki bo danes, dne 7. oktobra tek. l. ob 7. uri zvečer na vrtu „konsumnega društva pri Jakobu.“

DNEVNI RED:

Položaj delavstva v Trstu s posebnim obzirom na minole dogodke.

Tovariši! Vdeležite se v velikem številu tega shoda.

V nedeljo, dne 10. t. m. se vrši II. redni občinski zbor N. D. O. Na dnevnem redu je mej drugim volitev predsednika, odbora in ostalih društvenih organov. Občni zbor se vrši u tržaškem „Nar. domu.“

V Barkoljaj, in sicer v „Narod. domu“, priredita ob priliki II. občnega zbora N. D. O. prihodnjo nedeljo, dne 10. oktobra t. l. N. D. O. in pevsko društvo „Adrija“ v Barkoljaj, veliko delavsko veselico.

Vabimo vže danes vse tovariše in somišljenike naj pridejo v — ogromnem številu. Za nedeljsko veliko delavsko veselico N. D. O. — Adrija v Barkoljaj, prosimo vsetovariše, naj po svojih močeh pošljejo kakovo darilo za srečolov na urad N. D. O. in sicer do nedelje dopoldne.

Jutri, petek ob 7. uri zvečer se vrši zelo važen shod vseh zaupnikov v prostorih N. D. O.

Tovariši pozor!

Nedeljo zvečer bo naše Dramatično društvo priredilo šaloigro „Nioba“.

Opozorjamo tovariše na znatno znižane cene za člane N. D. O. v pritličju in na galeriji.

Vesti iz Goriške.

x Volitve v Furlanski spošni kuriji. — (Prepozno došlo za včerašnji list). V torek so napeli laški liberalci vse moči, da spravijo do zadnjega moža na volišče. Take agitacije še ni bilo v Gorici. Ker socialisti volijo liberalne kandidate, upajo liberalci celo na zmago. Vendar jim znajo prekrizati račune Slovenci, ki med dvema izbirajo manjše, in po veliki večini glasujejo za laško ljudsko stranko, da si je deželni odbor sklenil, da se naj Slovenci v mestu vzdže volitve. Ako se bo Furlasija držala kakor na prvi volitvi, je zmaga Faidatijske stranke gotova. Bombig in Venier sta bila oseba v A. Serici in si zagotovila glasove Slovencev s tem, da sta jim obljubila novo cesto in vodo vod.

x „Goriško vinarsko društvo“ v Gorici opozarja, da ima na razpolago še precejšnjo množino starega prav dobrega vina, po primerni nizki ceni.

BRZOJAVNE VESTI.

Štajerski deželni zbor.

GRADEC, 6. — Koncem današnje seje se je med drugimi došlimi ulogami nahajala tudi interpelacija posl. dr. Verstovška in tov., sestavljena v slovenskem jeziku. Deželni glavar je vprašal poslance, če hoče sam prečitati interpelacijo. Isti je pričel čitati slovensko interpelacijo. Na klopih Nemcev je nastal nemir. Kmalu na to so ostavili dvorano nemško-svobodomiseljni in krščansko-socialni poslanci ter člani veleposelstva. V dvorani so ostali samo Slovenci, socialni poslanci in dva krščansko-socialna poslanca. Med čitanjem interpelacije se je posl. Benkovič podal k deželnemu glavarju in zahteval, da prečije zbornico. Potem ko je dr. Verstovšek dovolil čitanje, je zapisnikar prečital nemški prevod. Interpelacija je naslovljena na namestnika a prošnjo, naj stori potrebne korake, da ne bo umazana voda iz neke tvornice v Sošanju onesčišala nekega tamkajšnjega potoka. Posl. Verstovšek je prosil besedo k poslovniku.

Deželni glavar je izjavil, da dobi besedo še je po prečitani došli uleg. Posl. Benkovič je zaklical: Zbornica ni sklepčna.

Posl. Resel (soc. demokrat) je med čitanjem ostalih ulog tudi zahteval besedo k poslovniku, češ, da ni zbornica sklepčna. Deželni glavar je izjavil, da ne more med zapričetim poslovanjem podeliti besede nobenemu.

Deželni glavar je prekinil sejo za 10 minut. Ker ni bilo nemških poslancev tudi po zapetni otvoritvi seji v zbornico, je deželni glavar izjavil: Ker je poteklo 10 minut in ni zbornica sklepčna, moram sejo zaključiti. Prihodnja seja se naznanj pisanimi potem.

Koroški deželni zbor.

CELOVEC 6. Posl. Pichler je poročal o predlogu pravnega odseka proti nepristojnemu označenju mesta Celovec v mednarodnem prometnem prometu z imenom „Celovec“. — Posl. Grafenauer je govoril proti predlogu. Posl. Burger in Argner sta podpirala ta predlog in posl. Metnitz je izjavil, da bo kakor župan mesta skrbel za to, da se v Celovcu ne razširi slovenska agitacija tako kakor v Ljubljani. Deželni predsednik se je v imenu vlade zavaroval proti temu, da se postopanje uprave državnih železnic označa v predlogu kakor „nepriстойno“. Predlog je bil na to sprejet.

Materam v otroški postelji in doječim ženskam je „KUFKEKE“ dobro prehranjujoča lahko prebavna jed, prijetno zaužitna vsekakor in pomenja prijetno premeno nasproti tako priljubljenemu darvanju ovsene kaše.

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst - Via delle Beccherie 22, vrata št. 13 Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnice. Pride sam na dom.

Nujno!

Išče se KOMPANJONA za tovarno brušenja stekla in zrcal. Kapital potreben najmanjše Kron 5000.—. Naslov pove uprava Edinosti.

: Odlikovana Pekarna in slaščičarna :

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909
Trst, ulica Acquadotto 15. - Podružnica ulica Miramar 9
naznanja slavnemu občinstvu, da ima

trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bliskoti, posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsako vrstne torte, krokante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni.
Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem
BREZPLAČNA POSTREŽBA NA DOM.
Vinko Skerk.

Ulica Caserma 19 (nasproti kavarne Commercio)

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem ukupil dobroznano trgovino

gospoda G Hutter-ja

Ta trgovina je krasno opremljena in vedno preskrbljena se vsakovrstnim svežim in prekajenim svinjskim mesom.

Dobe se vsakovrstne delikatese in posebno za turiste razne konserve, kakor gulaš, sardine, goska, zajec, srna in vsake vrste divjadi itd.; najfinjši sir, kakor gorgonzola, emmentaler, liptauer, holandski in ovčji sir; izvrstni salami; ograki in furlanski; GRASKE in PRASKE gnjati; dunajske in kranjske klobase; najboljša slanina (speh) in pristna svinjska mast. — Vsaki dan bodo zaklani najboljše vrste prašiči in se bo torej lahko postreglo s prve vrste rebri, jetrami, krvavicami in jetrniciami itd.

Posebno priporoča izvrstni buffet, kjer se dobe vedno gorka in mrzla jedila, vedno sveže DREHERJEVO PIVO in razni najfini likerji. Poleg tega imam na razpolago vsake vrste vina: to so od vipavske vinarske zadruge: Risling, zelen, burgundec in navadna vina. Ob enem imam podpisani zastopstvo omenjenih vin za Trst in okolico. Nadalje držim prve vrste istrska, dalmatinska vina in KRAŠKI TERAN. Bogata zaloga buteljke domačega in tujega pridelka. — Postrežba točna in na zahtevo na dom. Krčmarjem, hotelirjem in drugim razprodajalcem — primerno znižane in zmerne cene.

Za obilen obisk se priporoča ERNEST PEGAN.

Cene stalne in zmerne.

V soboto 2. t. m. se je odpela v Trstu, ulica S. Sebastiano 7

Nova prodajalna All'Alpinista

(D. Arnstein) edina v tej stroki, ker je bogato založena

z vsemi popotnimi potrebščinami

(kakor kovčegi, torbice itd.) dobro poznane tovarne FRANZ ZELLER na Dunaju in sploh vseh usjatih predmetov. — Specijaliteta: Potrebščina za vsaki sport.

Nepremočljivi angleški plašči

tvrdke Boughtof P. Frankenstein & Sons.

pozor na naslov: Ulica S. Sebastiano 7.

Cene stalne in zmerne.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in drug

se je preselilo na

Corso 49 (Piazza Goldoni)

z bogato opremo zavsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

Velika skladišča manufakturne blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.

Plačilo na obroke.

M. B. Katz

TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr.

Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3, I. n.

Cement - Portland

„SALONA“

Družbe „SPALATO“

Anonimno delo. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

.. Pisarna .. Zaloga Cementa
ul. Carradori 16 Riva Grumula 2
Telefon 605. Telefon 23-30

Giuseppe Waldner

TRST - ulica Media 3 - TRST

Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.

Izbera vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata izbira obložkov. - Lopate za pekárje.

RESTAVRACIJA

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36
Toči izvrstno pivo vino i vrste. Dobra kuhinja. Velika dvorana la posebna F. Erjavac bivši lastnik gestil. soba za društva „ALLA STELLA“

„AGLI ANTICHI CAMPI ELISI“ :: TRST

30letnica zveze med Nemčijo in Avstroogrsko.

BEROLIN, 6. — Povodom jutranje tri-desetletnice obstanke zveze med Nemčijo in Avstro Ogrsko je posvetila „Nordd. Allg. Zeitung“ daljši članek, v katere slavi trozvezje, židje za posebno kurijo.

DUNAJ, 6. — Včeraj je prišlo k ministru za notranje stvari baronu Hardtlu posebno odposlanstvo židovskih nacionalistov, ki so prosili, da se za židje v Bukovini uvede pri volitvah posebna židovska kurija. Minister jim je odgovoril, da je z ozirom na državna temeljna načela nemogoče to izvesti, ker bi po tem izgledalo, kakor da vlada opušča načela o enakopravnosti židov.

Povožen kanonik.

RIM, 5. — Ko je mons. Palomti kanonik bazilike S. Maria Maggiora stopil na trgu S. Pantaleone z električnega tramvaj-skega voza, je pri tem padel na tla. V tem trenutku je prišel mimo tovorni voz, naložen z opeko. Čeravno se je voznik trudil postaviti konje, je šel voz vendar preko vrata prelata, ki je bil takoj mrtev.

Zrakoplov.

FRIEDRICHSHAFEN, 6. — Zrakoplov „Zeppelin III.“ se je danes ob 11^{1/4} uri pred-poldne dvignil v zrak s pruskim princem Henrikom.

ŽAMBERK, 5. — Balon, ki se je pred-poldne spustil v Bielaju na zemljo, je ita-lijanski balon „Albatros“, ki se je povodom Gordon-Benekove ditke po zraku dvignil v Curihu v zrak.

GRADEC, 6. — Rennerjev zrakoplov se je danes ob 4^{1/4} uri popoldne dvignil na velikem dirkališču v zrak, je v višini 40 metrov izvršil več kretanj in se po 15 minutah zopet srečno spustil na zemljo. Jutri se zrakoplov zopet dvigne v zrak.

RUSIJA.

PETROGRAD, 6. (Petr. brz. sg.) — Iz Kirina poročajo, da je bil umorjen voditelj trgovinske agature vzhodno-kitajske železnice imenom Livandovski.

TURČIJA.

SOLUN, 6. — Iz Carigrada je na neki ruski ladiji poslano v Jemen 6 batalijonov vojakov. Čuje se, da je turška vlada sklenila dati Jemenu popolno avtonomijo.

BOLGARSKA.

SOFIJA, 6. — Tukajšnje novine, govo-reč o obletnici proglašenja bolgarskega car-stva, zahtevajo, naj se skliče veliko narodno schranje, ki naj sankcionira novi vladarjev carski naslov.

SOFIJA, 6. (Bol. brz. sg.) Povodom obletnice proglašenja neodvisnosti je car po-milostil 79 oseb, obsojenih radi raznih zločinov.

DUNAJ, 6. — Avstroogrski odposlanec v Sofii grof Thurn in Valsassina je odpokli-can s svojega mesta. Njegovim naslednikom je imenovan dr. Karol baron Giskra.

ČRNOGORA.

Črnogorska četa pobegnila v Turčijo. SOLUN, 5. — 26 častnikov in 76 vo-jakov je pobegnilo na Turško in prosilo, da se jih vrne v turško vojsko. Vlada je dala nalog, da se to takoj izvrši. Vsi ti begunci prestopijo na mohamedansko vero.

ŠPANIJA.

Boji v Severni Afriki.

MADRID, 6. — Kakor poroča „Hera-l-do“ iz Tetuana, je tetuanski guverner izjavil naproti dopisniku liste, da bo vojna trajala dolgo in ne dovede do nikakega cilja, celo v slučaju zmage, kajti Kabilov je neštvislno in nimajo nikakega odgovornega voditelja. Niti sultan niti magzen ne moreta prevzeti za njih kake odgovornosti.

Sultan se boji, da bo moral prekiniti svoje odnosa s Španijo, ako pojdejo stvari tako dalje.

MADRID, 6. — „Correo“ javlja, da sta včeraj na nekem shodu, ki so se ga udeležile ugledne osebe, govorila dva generala o špan-ski vojni v Maroku. Izjavila sta, da utegne v slučaju biti potrebno, da se odpolije v Ma-roku 150.000 mož in da se osnuje rezervno 50.000 mož, ako bi se v resnici bojov s Ka-bili udeležile šerifске čete.

Išče se za gostilno, pol ure oddaljeno od me-sta, vodja, ki govori slovensko. Ugodni pogoji. Pojasnila daje Kolarski — Kavarna Corso od 9. do 11. in od 3. do 6. 1764

Proda se valed bolezni zaloga oglja, drv in petroleja v sredini mesta. — Proda mesečni poldrugi vagon. Pojasnila daje Kolarski, Kavarna Corso na poskušnjo od 9. do 11. in od 3. do 6. 1763

Radi selitve vršila se bo dne 11. in 12. tekočega meseca na Opčinah v dvorani št. 174 prostovoljna prodaja vse kavar-narske opreme in sicer, biljard, mize z marmornato ploščo in železne stolice, stelaža z ogledali, vasko-vrstnih kozarčkov itd. itd. 1773

Pri samej soprogi se odda lepa čista velika soba z jedno ali dvema posteljama. Poseben ugod. Govori se srbsko, hrvatsko, slovensko, nemško, ita-li-jansko. Ulica Bosco 18, vrata 7. 1775

Soba se odda v ulici Carradori šte. 9, III. 8 (1766)

Žiberna Ivan od c. kr. namestništva po-oblaščen posredovalec za po-sojila posestva in kupčije — Ulica Molin a vento št. 70. 1774

Lepa soba se odda takoj v ulici Miramar 9 II. stopnjice v pritličju. (1754)

Soproga predavata na lastnem domu dovršeno hrvaško, italijansko in latinsko. Poučujeta učence ljudskih šol in one iz I. in II. gimnazije. Zubek, Barriera 16, I. n.

Gospodična jako izobražena večja sloven-sčine, nemščine, nekaj italijan-sčine, želi vstopiti v službo blagajničarke v večji trgovini v Trstu. Ponudbe pod „Zvonček“, Gorica 1, post restante. (1744)

Slugo za knjigarno vprejme takoj Slo-vanska knjigarna J. Gorenjec, ul. Valdirivo št. 40. Prednost imajo 16 do 20-letni mladeniči. — Ponudbe sprejema knji-garna. (1745)

Prodajo se okna, vrata, stopnice, doge, par-kete, opeka, cement itd. Ulica Tesu 31.

Išče se dva čevljarska pomočnika. Oglasiti se je Acquedotto št. 9, vratar 1770

Krasni gramofoni K 32^{1/2} plošče s slo-venskimi in Hrvat-skimi komadi. Ulica Cavana 4 1703

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič 1237

Prodam zalogo vins, lepo urejeno, skladišče, dve polici, voz, naprava plina za ku-hanje, brente, kavaleti, lepa steklena omara, steklena dvojna vrata. Vse novo. Najemnina stane 10 gold. na mesec, torej 120 na leto. V sredini mesta. Cena 200 gld. z dekretom vred. Naslov pove inseratni od-delek Edinosti. 1767

Po neverjetno visokih cenah se večkrat kupuje blago za moške in ženske obleke. Temu se lahko izognete, ako naročite blago di-rektno pri tovarni. Zahtevajte tedaj brezplačno pošiljatev moje zbirke jesenskih in zimsk. vzorčev. Imam v zalogi samo najbolje blago zadnjih novosti. **Franz Schmidt, Jägerndorf 103** Avstrijska šlozijska.

Zaloga ovsa in klaje Prodaja tudi koruzno perje za postelja **M. ud. ZERQUENIK** ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo).

TVRDKA **Adolf Kostoris** skladišče oblek za moške in dečke Trst, via S. Giovanni 16, I. n. (zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker) prodaja na mesečne ali tedenske obroki obleke in površnike za moške, perilo itd. **Najdogovornejše cene.** POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju.

Slovinci Trsta in izven Trsta!

Otvoril sem prvo dalmatinsko **žganjarno in zalogo** v Trstu, ulica Ghega št. 10 s slov. napisom, ki vsacega Slovana razveseli. Točim najinejši dalmatinski tropinovec po Kron 1-20. (Za trgovce cene primerno znižane). Točim tudi druge likerje. — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk v nadi, da velja beseda Svoji k svojim! Lastnik Gajo Bonefačić.

Martin Sreboth trgovec v Poreču (Istra) se priporoča gg. krčmarjem, gostilničarjem in zasebnikom kot možetar v nakupovanju in prodi- **grozdja in vina ::** Tudi prodaja na debelo fižol, krompir in oljčno olje, ter trguje s šivalnimi in po-ljedelskimi stroji.

Interesantna !! NOVOST !! Nenavadno presenečenje. Avtomatično žigalo „**REGENT**“. Žepno kresilo in isto-časno žepna svetilka. Jako elegantno in praktično. Navadno uporabljanje s 1 roko. **Z enim pritiskom ogenj in luč.** Cena z opisom vred: 1 komad K 3-30; 3 komadi K 7-75; 6 komadov K 15-—; 12 komadov K 27-—. Poštne proste pošiljate, ako se pošlje denar naprej ali pa po povzetju. **ALOIS SCHAUMANN** DUNAJ, V. Leitgebasse šte. 7 III. PO POVZETJU STANE 30 STOTINK VEČ.

Naznanja se slavnemu občinstvu, da se je preselila dobroznana prodajalnica kolonij. blaga **GODNIG** iz ulice Nuova v ulico S. Giovanni št. 8. Omenjena prodajalnica je bogato založena s kavo, rižem, testenami, sladkorjem in suhim sadjem. V nadi, da me slavno občinstvo po-seti z obilnim obiskom, se najtopleje zahva-ljujem ter beležim udani **ANTON GODNIG vulgo KOMENC.**

Zaloga obuvala in lastna delalnica **PAVEL VISENTINI** Trst, ul. Giosue Carducci 31. Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Po-prave se izvršujejo toč-no in solidno po zmernih cenah

Nad 40-leten vspeh Nad 40-leten vspeh. **PASTIGLIE PRENDINI** od ogolunjene sladke škorje. Izna ditelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu. Zdravniško priporočeno proti grlobolu, kašlju, hripavosti, kataru. Podeljuje pevcem in govornikom čist glas. **Zaloga v lekarni P. PRENDINI** in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi. Zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“. Paziti je na posrejanja!

Uljudno podpisani naznanja P. N. občinstvu, da se je odprla **v ulici Belvedere 34 : MESNICA** vogal ulice Lodovico Ariosto. V imenovani mesnici se prodaja volovsko, telečje, kostrunovo in jančje meso ter volovske vampe iz trž. klavnice. — Posebnost: graško meso, štajerska perutnina, volovski osoljeni in okajeni jeziki ter telečje glave in noge. Točna postrežba na dom. Cene zmerne. Udani **Ang. Quintavalle** Telefon št. 11-53

Prvi urad za revizijo prizive in inform. v davčnih zadevah **Trst, ulica dell'Istituto 10, III., 5.** Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbinam in pogrešenim klasifikacijam. Urad je skrajno zanesljiv in tajen. Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Giovanni di Giov. Kanobel Pošiljlatve, komisije in zastopstva. Sprejema plačila carine za vsakovrstno blago, prejeme in oddaje na domu, pošiljlatve po morju in železnici. Prejem kovčegov kakor tudi preva-žanje pohištva v mestu na vse kraje.

Avtorizovani civilni zemljemerec **K. PERTOT** naznanja slavnemu občinstvu, da je odprl v TRSTU v ulici della Caserma šte. 5, II. nadstropje **svojo pisarno.** Priporoča se sl. obč. kot edini slov. zemljemerec

Tovarne in delavnice po-hištva in stavbenih izdelkov v SOLKANU pri Gorici. Lastnik železniški tir: **Gorica, drž. koled., Solkan** **Mizarska zadruga v Solkanu** ZALOGE: SOLKAN, TRST, via Caserma 4 **Osrednje ravnateljstvo.** ZALOGE: REKA, Via Pile 2 SPLIT, ranevoj obali Brz.: ZADRUGA - Trst Telef. št. 1631 interurban Žage v Soteski (Bahinj) Letna produkcija K 1.000.000

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji CENE ZMERNE. POČKAI & KÖGL. **HOTEL BALKAN**